

משכבו לגבי המטמא, אלא כיון דלגבי אדם אחד מקרי משכבו אפי' אם טימא אדם אחר שלא נוכל לקרותו גבי משכבו, מ"מ מטמא, וא"כ אין מקום כלל לקושייתם, דהא הכא מיירי שהגולגלים לקחו את המשכב וא"כ אינו נקרא משכבו לשום אדם, משו"ה המשכב טהור משום דלגבי הגולגל אינו נקרא ברשותו ולגבי הגולגל אינו שלו, אבל במתני' דטהרות מיירי שלא לקחו את המשכב, נמצא דלגבי הבעלים נוכל לקרותו משכבו דשלו וברשותו ומשו"ה יכול כל אדם לטמאו וא"כ מתורץ קושית התוס', אבל באמת הכלל שחידש הביה"ל אינו אלא לר"י דסובר דגם דבר שאינו ברשותו, אע"ג דהוה שלו מ"מ ממעטין מביתו דזה אינו נקרא ביתו, כן נוכל לומר דממעטין מ"לך" דבר שאי"ב אבל לר"ל דס"ל דדבר שאי"ב נמי נקרא ביתו כיון דהוי שלו, וא"כ התם גבי סוכה נמי נקרא לך אע"ג דהוה דבר שאי"ב לגבי הגולגל, וא"כ אפי' אם נאמר דקרקע גגולת, מ"מ הוי שלו דנגול אע"ג דאי"ב, ואם נאמר דלא בעינן לך לגבי היושב, אלא כיון דלגבי שום אדם נקרא לך, יכול כל אדם לצאת בה אפי' אם נאמר דקרקע גגולת, דהא לר"ל מקרי לך לגבי הגולגל מטעם דהוי שלו, דלדידך אין שום חסרון במה שאי"ב, אלא ודאי לר"ל צריכין אנו לומר דהתורה מעטה מקרא ד"לך" דבעינן לך לגבי היושב, ואם מקרי לך לגבי אחר אינו מועיל לגבי יושב כלום, אבל אם נמצא איזה דבר שנוכל למעט אליב"י דר"ל מקרא ד"לך", אזי נוכל לומר גם אליב"י דר"ל כמו לר"י והקרא דלך יוכל למעט דבר אחר ולא נמעט אליב"י דר"ל דבעינן לך רק לגבי יושב.

והנה בגמ' ב"מ ד"ו, איתא כל ממון שאינו יכול להוציא בדיינים הקדישו אינו קדוש, והנה יש לחקור, מ"ט אינו קדוש, אם החסרון

והקשה הביה"ל, דאפי' אם נימא דשאלה כשירה, מ"מ הכא לא דמיא כלל לשאלה, דהא לא נטל רשות מבעל הסוכה, וא"כ נקרא ג"כ גול, ואנן קיי"ל דאין יוצאין בסוכה גזולה. וחדש הביה"ל כלל חדש, דהא דבעינן גבי סוכה שלך, אינו דוקא שיהי' שלך גבי היושב, אלא אם יש שום אדם שלגביו נקרא שלו ונוכל לקרותו גבו המקרא ד"לך", שפיר יכול כל אדם לצאת אף שלגביו אינו נקרא לך, מ"מ כיון דלאחד נקרא לך הוי סוכה שיש לה בעלים, ולא ממעטינן מקרא ד"לך" אלא סוכה שאין לה בעלים. ומתורץ לפי דבריו קושיתנו, דלר"א אם נאמר קרקע אינו גגול וא"כ הוי ברשות הגגול ונוכל לקרותו לך גבי הגגול, משום דהוי שלו וברשותו, ומשו"ה יוצא גם הגולגל, ואף דלגביו לא מיקרי לך מ"מ כיון דלגבי מקרי לך משו"ה גם הגולגל יוצא אם יסבור דשאלה כשרה, אלא כיון דשאלה פסולה, משו"ה גם בגזולה אין יוצאין. ורבנן סברי דשאלה יוצאין, וקרקע אינה גגולת, משו"ה סברי דיוצאים בגזולה, אבל אם יסברו דקרקע גגולת, א"כ אינו נקרא שלך גבי שום אדם, ואף דקרקע הוא של הגגול, מ"מ אם נאמר דקרקע גגולת א"כ אינה ברשות הגגול אלא ברשות הגולגל, וא"כ אינו נקרא שלך מטעם שאינו ברשותו כמו לר"י דאמר גול ולא נתייאשו הבעלים שניהם אינם יכולים להקדיש, הגולגל משום שאינו שלו, והגגול משום שאי"ב, וכתב "איש כי יקדיש את ביתו", וביתו הוי דבר שברשותו, וא"כ הכא כיון דקרקע גגולת אינו נקרא שלך לגבי שום אדם, וא"כ אמאי סברי רבנן דיוצאים בגזולה, אלא ודאי ס"ל דקרקע אינו גגולת, וא"כ גבי הגגול מקרי לך. ולפי"ז שפיר מתורץ דברי רש"י שהבאנו, דרש"י יסבור דהא דבעינן משכבו שיחי' שלו לא בעינן שיהי' מקרי

הסברא כמ' לר"י וא"כ גם אליב"י דר"י ג"כ לא נאמר אותו סברה ואף דקיי"ל ר"י ור"ל הלכה כר"י ולדידי' נוכל לומר אותו סברה דשלך כיון דגם לר"ל נוכל לומר אותו סברה דשלך ממעט דבר אחר ולא ממעט דבעינן לך רק לגבי יושב ומכיון דלא מצינן חילוק בדין זה ליכול להוציא ובין א"י להוציא, נשמע מזה דלא אמרינן סברה זו לר"ל ממילא גם לר"י ל"א כל הסברה דביה"ל הנ"ל. והנה מתוס' ב"ק ד"ע ע"א ד"ה אמטלטלין מוכח דאינו יכול להוציא מקרי אינו שלו, דהתוס' הביאו רא"י דהל' כר"י דגזל ולא נתיאש הבעלים שניהם אינם יכולים להקדיש מדפריך בב"מ ד"ז על הא דא' ר"נ כל ממון שא"י להוציא בדיינים אינו קדוש, הא יכול להוציא הקדישו קדוש, ופריך הגמ' ותא אר"י גזל ולא נתיאשו הבעלים שניהם אינם יכולים להקדיש וכו'. ומשמע מדפריך מר"י משמע דהל' כר"י, וא"כ מוכח מהתוס' דסברי דהיכא דא"י להוציא בדיינים הוי חסרון משום דאינו שלו, דאי ס"ד משום דנקרא אי"ב א"כ ר"נ דסבר דא"י להוציא בדיינים אינו קדוש ע"כ משום דס"ל דאי"ב אינו יכול להקדיש, וא"כ מוכח מזה דר"נ סובר כר"י, א"כ אין ראייה לזה דהל' כר"י, דלעולם אין הל' כר"י ואפי"ה פריך הגמ' מר"י משום דר"נ גופיה סובר כר"י דאי"ב אי"ל להקדיש, אלא ודאי התוס' סובר דהא דא"י להקדיש בא"י להוציא הטעם משום דאינו שלו, וא"כ ראי' מזה דסובר ר"נ כר"י, ואפי"ה פריך הגמ' מר"י ש"מ דהלכה כר"י, וא"כ מכיון דהתוס' מוכח דסברי א"י להוציא מקרי אינו שלו א"כ נסתר הכלל מן הביה"ל כיון דלר"ל גמי נוכל לומר כמו לר"י וה"לך ממעט היכא דאין יכול להוציא בדיינים ואפי"ה ל"א לר"ל משום דלא מצינן חילוק באותו דין, כן לר"י ל"א הכא כמו שכתבנו, וא"כ

מטעם דאינו שלו כיון דאינו יכול להוציא בדיינים, וראיה לזה דהנה פסקו דאם קדש בגזל הרי היא ודאי מקודשת, ובאמת קשה מכיון דהוה ספק גזל היה צריך להיות ספק מקודשת, אלא משום דהלכה בזה דהמוציא מחבירו עליו הראי' ומכיון דהוי ספק גזל הרי אין לו להביא עדים ולהוציא, ומשו"ה נקרא ודאי שלו ממון דהמקדש, והמקור לזה, מגמ' במ"ד ד"ו, גבי הספקות נכנסים לדיר להתעשר, ואי ס"ד תקפו כהן מוציאין מידו, ומשו"ה אינו נקרא פוטר בממונו של כהן, הרי משמע מזה דכיון דאינו יכול להוציא מידו דאינו נקרא ממון של המוחזק, דאי לא כן מאי מתרץ הגמ' מ"מ נקרא פוטר עצמו בממונו של כהן, אלא ודאי דנקרא ממון, וא"כ ה"נ מיקרי אינו שלו להתובע, מכיון שאינו יכול להוציא בדיינים. או החסרון הוי מטעם דאינו ברשותו כיון דאינו יכול להוציא בדיינים אע"ג דהוי שלו, ואם גימא דהטעם דאינו יכול להוציא בדיינים מקרי אינו שלו, א"כ נוכל לומר אליבא דר"ל נמי כסברת הביה"ל דלא בעינן שלך לגבי היושב, אלא כיון דלגבי אדם אחר מקרי לך יכול כל אדם לצאת באותו סוכה, ושלך מיעט אליבא דר"ל היכא דא"י להוציא בדיינים וכגון דשניהם לא הוי מחזקים בה, וא"כ אינו נקרא לך לגבי שום אדם משו"ה לא יכול כל אדם לצאת בה, אבל היכי דלגבי אדם מיקרי לך, אז ג"כ לר"ל יהא הדין כמו לר"י, אך זה קשה דא"כ יהא גפ"מ אליב"י דר"ל, בין היכא דיכול להוציא בין היכא דא"י להוציא, היכא דיכול להוציא מקרי לך לגבי הבעלים וא"כ גם הגזלן יכול לצאת באותה סוכה משום כיון דלגבי הנגזל נקרא לך אע"ג דאי"ב, מ"מ כיון דהוי שלו הוי בכלל לך כמו גבי ביתו לר"ל, וזה לא מצינו בשום מקום אותו גפ"מ, וא"כ נר' מזה דלא נוכל לומר לר"ל

נשאר קושית תתוס' גבי משכבו, דהא אנן תירצנו אליב' דביה"ל ומכיון שנדחה סברתו ממילא שפיר הקשו בתוס', ואף דמהתוס' מוכח דא"י להוציא החסרון משום דאינו של, מ"מ מדברי השט"מ ב"מ בדף שהבאנו לעיל כתבו שם דין חדש, דאף דיש לו עדים להוציא ורק המוחזק הוא גברא אלמא מ"מ אינו יכול להקדיש משום שנקרא אינו יכול להוציא, ומוכח מזה דהחסרון בא"י להוציא הוא משום שאי"ב, דהא הכא ע"כ שלו הוא מכיון שיש לו עדים להראות ששלו הוא ורק דא"י להוציא משום דהמוחזק גברא אלמא הוא. ומוכח דהחסרון משום דאי"ב, וא"כ לר"ל לא מצינן למימר כסברת ביה"ל דהא לדידיה אין חסרון בדבר שאי"ב אם הוא דבר של. וא"כ ע"כ ה"לך" ממעט דבעינן לך רק לגבי יושב, וכיון דלר"ל אינו במציאות שנוכל לומר אותו סברה וכיון דר"י ור"ל הלכה כר"י מצינו למימר דסברת ביה"ל יהי' אליבא דהלכתא ונוכל לתרץ קושית התוס' ממשכבו.

ועוד יש ראי' דהתוס' סברי דאין יכול להוציא מקרי אינו שלו מתוס' סוכה ד"ט ע"א [ד"ה תהוא] שתקשה למה לי קרא לך ולהוציא את הגזילה ת"ל דהוי מתב"ע עיי"ש. וקשה דלמא צריך קרא דאף הנגזל אינו יוצא באותה סוכה משום שאינו לך מטעם דאי"ב, אלא ודאי דשיטת תוס' דעיקר החסרון הוא משום שאינו שלו וזה ממעטינן מקרא ד"לך" ולא שאי"ב, והנה יש לחקור, בהא דאיתא שם מה ביתו ברשותו ממאי ראייתם דביתו הוא דבר שברשותו, או משום דהמציאות היא הכי משום מחובר לקרקע וקרקע לעולם ברשותו דקרקע אינה נגזלת, או ד"ד משום דמשמעות המילה דכ' ביתו בוי' ולא בית משמע דבעינן דבר שהוא ברשותו, ויש להביא ראי' דמשמעות המלה דכ' — לפי מה דקי"ל כר"י דגזל הוי אי"ב קשה ממתני' [יבמות צ"ט ובגמ' שם] כוהנת שנתערבה ולדה בולד שפחתה כופין ומשחררין זה את זה, וקשה איך יכולין לשחרר הא הוי אינו ברשותו דהא הוי ממון שאינו יכול להוציא בדיינים ושחרור הוי כמו הקדש. ונ"ל דיכולין לומר בטעם דאי"ב משום שלהגזול יש לו קנינים בהתפץ להתחייב באונסין, אבל הכא אין לאחר שום קנינים בהשני לכן לא מקרי אי"ב. אבל קשה תא כל ממון שא"י להוציא בדיינים אין לו קניני גזילה ואפילו הכי נקרא אי"ב. ואפשר לומר דמצינו בגיטין דל"ח דאמרו שם המפקיר עבדו יצא לחרות וצריך גט שחרור אלמא דאף דאין לו קנין ממון אפי"ה יכול לשחרר הקנין איסור כ"כ הכא דכיון דממון שא"י להוציא בדיינים אינו שלו מ"מ יכול לשחרר

אנן תירצנו אליב' דביה"ל ומכיון שנדחה סברתו ממילא שפיר הקשו בתוס', ואף דמהתוס' מוכח דא"י להוציא החסרון משום דאינו של, מ"מ מדברי השט"מ ב"מ בדף שהבאנו לעיל כתבו שם דין חדש, דאף דיש לו עדים להוציא ורק המוחזק הוא גברא אלמא מ"מ אינו יכול להקדיש משום שנקרא אינו יכול להוציא, ומוכח מזה דהחסרון בא"י להוציא הוא משום שאי"ב, דהא הכא ע"כ שלו הוא מכיון שיש לו עדים להראות ששלו הוא ורק דא"י להוציא משום דהמוחזק גברא אלמא הוא. ומוכח דהחסרון משום דאי"ב, וא"כ לר"ל לא מצינן למימר כסברת ביה"ל דהא לדידיה אין חסרון בדבר שאי"ב אם הוא דבר של. וא"כ ע"כ ה"לך" ממעט דבעינן לך רק לגבי יושב, וכיון דלר"ל אינו במציאות שנוכל לומר אותו סברה וכיון דר"י ור"ל הלכה כר"י מצינו למימר דסברת ביה"ל יהי' אליבא דהלכתא ונוכל לתרץ קושית התוס' ממשכבו.

ועוד יש ראי' דהתוס' סברי דאין יכול להוציא מקרי אינו שלו מתוס' סוכה ד"ט ע"א [ד"ה תהוא] שתקשה למה לי קרא לך ולהוציא את הגזילה ת"ל דהוי מתב"ע עיי"ש. וקשה דלמא צריך קרא דאף הנגזל אינו יוצא באותה סוכה משום שאינו לך מטעם דאי"ב, אלא ודאי דשיטת תוס' דעיקר החסרון הוא משום שאינו שלו וזה ממעטינן מקרא ד"לך" ולא שאי"ב, והנה יש לחקור, בהא דאיתא שם מה ביתו ברשותו ממאי ראייתם דביתו הוא דבר שברשותו, או משום דהמציאות היא הכי משום מחובר לקרקע וקרקע לעולם ברשותו דקרקע אינה נגזלת, או ד"ד משום דמשמעות המילה דכ' ביתו בוי' ולא בית משמע דבעינן דבר שהוא ברשותו, ויש להביא ראי' דמשמעות המלה דכ'